

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2710

Vragen van het lid **Van Bommel** (SP) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *uitsluiting kandidaten algemene verkiezingen in Turkije op 12 juni 2011* (ingezonden 26 april 2011).

Antwoord van minister **Rosenthal** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 1 juni 2011).

Vraag 1

Deelt u de opvatting dat de uitsluiting van 12 kandidaten, waaronder Leyla Zana naast ook niet Koerdische kandidaten, voor de algemene verkiezingen in Turkije op 12 juni in strijd is met de normen van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) voor vrije en eerlijke verkiezingen? Indien nee, waarom niet?¹

Antwoord 1

Nederland is van mening dat kandidaten, waaronder ook Koerden, het recht hebben zich te kandideren voor de parlementsverkiezingen in Turkije. Kandidaten op voorhand hiervan uitsluiten, is niet alleen in strijd met de OVSE-normen, maar staat ook haaks op de Kopenhagen-criteria waaraan Turkije als kandidaat-lidstaat van de EU dient te voldoen. Op het voornemen om genoemde personen van deelname uit te sluiten, is overigens ook door journalisten, *ngo's* en politici, waaronder AKP-leden, afwijzend gereageerd. Uiteindelijk hebben zeven van de twaalf personen alsnog toestemming gekregen om zich te kandideren, nadat zij hadden aangetoond dat zij de aan hen opgelegde straf hadden uitgezeten. De overige vijf kandidaten waren niet in staat om de gevraagde documenten (tijdig) te overleggen, waardoor de Turkse Kiesraad, de «Hoge Electorale Raad», hun uitsluiting heeft gehandhaafd.

¹ «Political turmoil follows election ban in Turkey», *Hürriyet Daily News* d.d. 19 april, zie <http://www.hurriyetdailynews.com/n.php?n=turkey8217s-streets-rise-against-election-ban-for-independent-2011-04-19>. «12 Independent candidates barred from general election», 20 april 2011, bianet.org. <http://bianet.org/english/minorities/129390-12-independent-candidates-barred-from-general-election>

Vraag 2

Deelt u de opvatting dat deze maatregelen niet bijdragen aan het noodzakelijke proces van verdergaande democratisering in Turkije? Indien nee, waarom niet?²

Antwoord 2

Het op voorhand uitsluiten van groepen of personen van verkiezingen draagt niet bij aan het democratiseringsproces in Turkije.

Vraag 3

Wat is de stand van zaken met betrekking tot onderhandelingen van de EU met Turkije over de hoofdstukken 23 en 24 van het toetredingsverdrag? Deelt u de mening dat hoe dan ook, dus ook nu al, de basisprincipes van het Europees verdrag voor de Rechten van de Mens moeten worden toegepast in Turkije? Indien nee, waarom niet?³

Antwoord 3

Hoofdstukken 23 (rechtelijke macht en fundamentele vrijheden) en 24 (JBZ) zijn nog niet geopend, mede omdat een lidstaat een *de facto*-blokkade op bespreking van de openingsvoorwaarden heeft gelegd. Turkije is verder zowel partij bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens als EU-kandidaat-lidstaat en kan daarom aan de onderliggende basisprincipes gehouden worden.

Vraag 4, 5

Bent u bereid er op zo kort mogelijke termijn bij de Turkse autoriteiten op aan te dringen deze kandidaten alsnog de gelegenheid te geven zich officieel te kandideren voor de verkiezingen? Indien nee, waarom niet? Deelt u de mening dat uitstel van de algemene verkiezingen van 12 juni een reële optie moet zijn om de verkiezingen met alle kandidaten mogelijk te maken? Indien nee, waarom niet?

Antwoord 4, 5

Beoordeling van individuele kandidaten is in eerste instantie aan de Turkse Kiesraad. Daarnaast is het aan het Turkse parlement om zich over de uiteindelijke datum van de verkiezingen te buigen. Nederland zal zorgen over de verkiezingen in Turkije zonodig bilateraal en in multilateraal verband aan de orde stellen.

---

² Zie ook uw antwoord op Kamervragen d.d. 8 januari 2010, nr. 1162; «Turkije is, als vitale democratie, niet gebaat bij uitsluiting van democratische gekozen parlementariërs zoals de leden van de DTP».

³ Zie Aangangsel 1378, vergaderjaar 2008–2009. Deel van het antwoord op vragen 4 en 5; «In de nog te openen onderhandelingshoofdstukken over «de rechterlijke macht en fundamentele rechten» en «justitie, vrijheid en veiligheid» staan deze onderwerpen centraal.